MIÉRT NEM KÖNNYŰ A SZÜLŐI SZABÁLYOZÁS?

A szülők számára nem könnyű feladat, hogy szabályokat határozzon meg a gyerek számára. Mennyire legyen szigorú, mennyire legyen korlátozó vagy megengedő, kell-e erről egyeztetni a gyerekkel van sem. Azonban a kutatási eredmények azt jelzik, hogy a szabályalkotásánál még nehezebb feladat, még nagyobb kihívás a szabályok betartásának érvényesítése, a szabályok betartásának ellenőrzése, a szabályszegésekhez való viszonyulás. Az ellenőrzés könnyen átmehet indokolatlannak mutatkozó szigorúságba, az ellenőrzés elmaradása pedig olyan médiahasználathoz vezethet, amelyet a szülő már károsnak tart. A szabályosság körüli zavar pedig nem tesz jót a szülő-gyerek kapcsolatnak.

Miért nehéz ügy a családi szabályozás? Érdemes kissé jobban a probléma mögé nézni. Ha jobban megértjük a gyerek viszonyulását akkor valamivel nagyobb az esély arra, hogy kezelni lehessen jobban a helyzetet.
Mindenekelőtt tudomásul kell venni azt az egyszerű tényt, hogy **a gyerekek rendszerint kevésbé toleránsak a médiahasználati szabályokkal szemben, mint egyéb szabályokkal szemben**. **A médiahasználatra irányuló szabályozást nehezebben viselik mint sok egyéb tevékenység korlátozását**.

A szakértők rendszerint elkülönítik (a megértés érdekében) a szülői nevelés három kulcsfontosságú területét. Az alábbi felsorolás nem jelent sorrendet.

1. Az egyik fontos terület az etikai nevelés. Így például arra neveljük a gyereket, hogy nem szabad verekedni, nem illik csúnya kifejezéseket használni, köszönni kell, nem elfogadható a lopás stb., stb. A tapasztalat azt mutatja, hogy az etikai szabályokat a gyerekek elfogadják, igyekeznek tiszteletben tartani, nem fordulnak szembe ezekkel a szabályokkal. Ha mégis megszegik, akkor tudomásul veszik, hogy a számonkérés jogos.
2. A szülői nevelés másik fontos területe olyan társadalmi szabályok elfogadtatására irányul, mint az időbeosztás, a térben (családban, iskolában) elfoglalt saját hely, a kapott munkafeladatok elvégzése és hasonlók. Ezek az úgynevezett konvencionális szabályok, amelyek betartása rendszerint csak a tinédzser kor elérésével kezdenek problémákat okozni a szülő-gyerek kapcsolatban.
3. Van a szülői nevelésnek eggy további dimenziója is, a személyes dimenzió. Melyik az én játékom, a kedves ruhadarabom, a barátom, a kedves tárgyam, hobbitevékenységem és hasonlók. A személyes dimenzió igen érzékeny terület, ezen a téren a szülő sokszor kénytelen engedékenynek lenni, esetenként eltekinteni a szabályok betartásától.

MÉDIA A CSALÁDBAN

Meglepőnek tűnhet, de szakmai elemzések azt jelzik, hogy **a médiahasználat (tévénézés, internetezés, mobilhasználat) a gyerekek számára hangsúlyosan a személyes szférába esik**!!! Ezt a szülő rendszerint nem így tudja, nem így gndolja, nem így érzékeli, nem így kezeli. Amikor a szülő meg akarja mondani a gyereknek, hogy miként, mennyi időre használja a médiát, a gyerek úgy érzi, hogy a szülői a személyes szférájába avatkozott be, elvette azt ami csak az övé, és ez a beavatkozás „illetéktelen".

Amikor azt tapasztaljuk – mindannyian, nem csak a gyerekek –, hogy a személyes szféra sérül, valaki illetéktelen módon beavatakozott, a személyes szféránkat „támadja", ez bumeráng hatást, ellenállást vált ki és a szabály megszegéséhez vagy megkerüléséhez vezet. A „szabálytalan" megoldás ebben az esetben a gyerek számára jogosnak tűnik. A szülő pedig – amennyiben nem ismeri fel, hogy a beavatkozása a gyerek személyes szféráját sérti – további szigorítással reagál vagy lemond a helyzet kezeléséről.

A gyerek viszonyulásának megismerése nem jelenti azt, hogy ezzel meg van oldva a helyzet, de ennek a felismerésnek a hiányában igen kevés esély van arra, hogy olyan szabályalkotást találjunk, amely nem sérti a gyerek személyes szféráját.

Munkacsoport